

ХЭЛ КАСАКАН ВЕСЕН КАЙАКСЕМ

Выполнила Васяткина О.А.
МБДОУ д/с №14
«Солнышко»

Тёллевсем:

1.Çут çанталăка хаклас, пётём чёрё чуна упрас туйăма аталантарасси.

2.Хёллехи кайăксен пурнăçё çинчен ытларах пёлме тăрăшасси. «Хёрлё кёнеке» çинчен калаçсасси.

3. Ачасен калаçăвне, тимлэхне, пуплевне аталантарасси.

Словарь ёсё:

шупӑр- чӑвашсен ёлӑк тӑхӑнна ҫипуҫӑ

харсӑр- маттур, сатур

сырӑш- кормушка

Эпигграф:

Кайаксем –
варттанлăхпа илем!

Кайаксем – пирён
туссем!

Тупмалли юмах

Тёнчене илем күрессё;
авăтаçсё те юрлаçсё;
тёрлĕ саслă шăхăраçсё.

Вёҕен кайаҕсем

Хёл
каҕакан
вёҕен
кайаҕсем

Аша енне
кайакан
вёҕен
кайаҕсем

Чим-чим-чим!-
Тет
кайәкё.-
Кам кунта уй-хир
хуҗи,
Нимён те акса
хуман,
Тыра-пуля
үстермен.

Ав палан ҫинче
ларать
Куратӑр-и?
Тӑккаланӑ ҫинӗ чух
ҫырлисене-
Хӗп-хӗрлех хӗретнӗ
Хӑй пӗсехине.

Улӑм, мамӑк,
тӑк пухса
Кил-сұртӑма
юсатӑп
Хамӑн сарӑ
саппуна
Вараласран
хӑратӑп.

**Ҷёр Ҷинче пурё 8 500 тёрлё вёҶен кайёк
пурёнатъ, вёсенчен 770-шё пирён тёрёхра**

Эпир кайаксене
мёнле пулэшма
пултаратпяр?

ятарла правиләсем

1. Сырашсем төрләрен пулашсә
2. Сыраша җакна чух йываҗ тураттисене ан хуҗар, вуллисене сиен ан күрөр
3. Кайаксене көркуннерен пусласа җуркуннеччен апат сапса парәр
4. Сырашра яланах апат пуррине төрәслөр
5. Сыраш патне пакетсем тата банкәсем пәрахса ан хәвар
6. Сырашра юр ан тәтәр
7. Асра тытәр: кайаксене хөвөлҗаврәнәш, арбуз, кавән вәррисене, тәварсәр сало, җакәр төпренчөкә хурса памалла.

«Кӱсӱя»

-Ку сун,
Ку чӱн, -
Тенӱ пек пӱр чун
Сиккелет сив кун
-Кӱсӱя,
Ан шӱн, -
Тетӱп эп сана
Акӱ сӱмелли
Эпӱ сан валли
Хутӱм балкона
Чӱкӱта
Сӱх эс кӱт та кӱт
Чӱкӱта
Кат та сӱт,
Кат та сӱт.

Чăваш Республикин Хĕрлĕ кĕнекине кĕнĕ вĕсен кайăксем

тăрна

Акăш

Хура
аист

Путене

тăмана

ÿхĕ

Литература:

1. Володин В.А., Вильчек Г.Е. «Энциклопедия для детей. Птицы и звери», М., «Аванта», 2003.
- 2.Кульев, О.Г. Тăван ен культури: 5-мĕш класс валли/ О.Г. Кульев. – Шупашкар: Чăваш кĕнеке изд-ви, 2002. – 80 с.
- 3.Пёчĕккисен кĕнеки: Хрестоматии / Т.В.Артемьева; Г.Ф. Трофимов.-Шупашкар: Чăваш кĕнеке издательстви, 2006 çул
- 4.Природа чувашии и её охрана. Чебоксары., 1979.
- 5.Сладков Н. Вăрман пурнăçĕ. Чебоксары.,1991
- 6.Чăвашла-вырăсла словарь. Шупашкар, 1989 çул.
- 7.Чăваш халăх сăмахлăхĕ, 5 том. Вак жанрсем.-Шупашкар, 1984 çул.
- 8.Интернет сайтсем: chrio.cap.ru., novsbk.cap.ru, www.trip-guide.ru, www.chebyphoto.ru

